

PLAN DE IMPLEMENTARE
pentru
DIRECTIVA 91/271/CEE
privind epurarea apelor uzate orasenesti
modificata prin Directiva 98/15/CE

Octombrie 2004

CUPRINS

ABREVIERI

1. INTRODUCERE

1.1. Principiile si prevederile Directivei

- 1.1.1. Proiectarea
- 1.1.2. Reglementarea
- 1.1.3. Monitorizarea
- 1.1.4. Informarea si Raportarea

1.2. Acte comunitare si legaturi cu alte sectoare

1.3. Surse de date

2. SITUATIA ACTUALA

2.1. Transpunere

2.2. Implementare

- 2.2.1. Autoritati competente
- 2.2.2. Autorizarea in domeniul gospodarii apelor
- 2.2.3. Gospodaria namolului

2.3. Conformare tehnica

- 2.3.1. Utilitati in domeniul apei
- 2.3.2. Gospodaria apelor uzate provenite din industria alimentara
- 2.3.3. Sistemul de monitorizare a apelor uzate

3. PLAN DE IMPLEMENTARE

- 3.1. Modul de abordare si obiective
- 3.2. Perioada de tranzitie

4. COSTURI

- 4.1. Costuri administrative
- 4.2. Costuri privind conformarea tehnica
- 4.3. Resurse financiare
- 4.4. Rezumat si concluzii

ABREVIERI

MMGA	Ministerul Mediului si Gospodarii Apelor
MFP	Ministerul Finantelor Publice
MAI	Ministerul Administratiei si Internelor
MTCT	Ministerul Transporturilor, Constructiilor si Turismului
ANAR	Administratia Nationala “Apele Romane”
DA	Directii de Ape (unitati subordonate ANAR la nivel bazinal)
ANRSC	Autoritatea Naționala de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărie Comunală
APL	Administratia Publica Locala
I.e.	locuitori echivalenti
ICIM-Bucuresti	Institutul National de Cercetare-Dezvoltare pentru Protectia Mediului – ICIM Bucuresti
EMB	Epurare mecanico-biologica
EAUU	Epurarea apelor uzate orasenesti
SEAU	Statie de epurare a apelor uzate
CBO₅	Consum Biochimic de Oxigen
CCO	Consum Chimic de Oxigen
HG	Hotararea Guvernului

1. INTRODUCERE

Acest document prezinta etapele pe care Romania isi propune sa le urmeze pentru implementarea Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orasenesti, graficul de realizare in timp si costurile.

Directiva 91/271/CEE are ca obiectiv protectia mediului de efectele negative ale evacuarilor de ape uzate orasenesti si de ape uzate din anumite sectoare industriale (in principal, din prelucrarea si fabricarea produselor din industria alimentara).

Directiva stabileste o serie de cerinte referitoare la sistemele de colectare, epurarea si evacuarea apelor uzate din aglomerarile urbane, precum si a celor biodegradabile provenite de la anumite sectoare industriale.

Statele Membre trebuie sa asigure ca apele uzate provenite de la aglomerarile umane cu mai mult de 2000 l.e. sunt colectate si epurate inainte de evacuare, conform standardelor si termenelor limita specifice.

In ceea ce priveste obiectivele de epurare, epurarea secundara (treapta biologica) este o regula generala pentru aglomerarile mai mici de 10 000 l.e., cu indepartarea suplimentara a nutrientilor in zonele desemnate sensibile (treapta de epurare tertiara) si pentru aglomerarile mai mari de 10 000 l.e.; iar pentru anumite zone marine, treapta de epurarea primara poate fi suficienta.

Termenele limita pentru implementarea Directivei variaza in functie de marimea aglomerarilor umane si de caracteristicile receptorilor naturali.

1.1 Principiile si prevederile Directivei

1.1.1. Proiectarea

- Identificarea zonelor sensibile si mai putin sensibile, in concordanta cu criteriile specifice si revizuirea identificarii acestor arii la fiecare patru ani (art.5 si 6, Anexa II)
- Stabilirea unui program tehnic si financiar pentru implementarea directivei (art.17)

1.1.2. Reglementarea

- Asigurarea reglementarii initiale si/sau autorizarea specifica de catre o autoritate competenta a unui anumit corp pentru toate evacuarile de ape uzate orasenesti(art.12,Anexa IB) si industriale din anumite sectoare mentionate in Directiva(art.13,Anexa III), precum si pentru toate evacuarile de ape uzate industriale in sistemele orasenesti de canalizare, care trebuie sa indeplineasca conditiile specifice identificate in Anexa IC din Directiva (art.11). Aceste reglementari si/sau autorizatii trebuie sa fie revizuite si daca este necesar, adaptate la intervale regulate de timp.
- Asigurarea cu sisteme de colectare a apelor uzate orasenesti pentru toate aglomerarile cu peste 2000l.e.(art.3 si Anexa IA);
- Asigurarea ca pentru toate aceste aglomerari se prevad statii de epurare a apelor uzate,la un nivel de epurare specific si pentru conformare la acesta se stabileste un termen limita:
 - epurare secundara,ca regula de baza,spre ex. epurarea biologica (art.4 si Anexa IB, tabel 1) ;

Tabelul 1. Condițiile de evacuare a apelor uzate din stațiile de epurare a apelor uzate orasenesti

<i>Parametri</i>	<i>Concentratie</i>	<i>Procentul minim de reducere¹</i>	<i>Metode de determinare de referinta</i>
Consum biochimic de oxigen(CBO ₅ la 20° C) fara nitrificare ²	25 mg/l O ₂	70 – 90	Proba omogenizata, nefiltrata, nedecantata. Determinarea oxigenului dizolvat dupa o perioada de incubare de 5 zile la 20° ±1° in conditii de intuneric complet. Aduagare de inhibitor de nitrificare
Consum chimic de oxigen(CCO)	125 mg/l O ₂	75	Proba omogenizata, nefiltrata, nedecantata. Se utilizeaza metoda cu dicromat de potasiu.
Materiilor solide totale in suspensie (SS)	35 mg/l ³ 35 potrivit art. 4(2) – mai mult de 10000 l.e. 60 potrivit art. 4(2) – intre 2000 si 10000 l.e.	90 ³ 90 potrivit art. 4(2) – mai mult de 10000 e. l. 70 potrivit art. 4(2) – intre 2000 si 10000 l.e.	Filtrarea probei reprezentative printr-o membrana de filtru de 0,45 m. Uscare la 105° C si cantarire. Centrifugarea probei reprezentative (cel putin 5 minute cu o acceleratie medie de 2800 - 3200 g), uscarea la 105° C si cantarirea.

-epurare mult mai severa, spre ex. epurare terciara in zonele sensibile: in aceste cazuri, suplimentar fata de epurarea secundara se prevede eliminarea azotului si fosforului si/sau a altui poluant care afecteaza calitatea sau utilizarea specifica a apei (art.5 si Anexa IB, tabel 2) ;

¹ Reducerea in raport cu incarcarea influentului

² Parametrul poate fi inlocuit de un alt parametru: TOC (Carbon Organic Total) sau TOD (Consum Total de Oxigen) daca se poate stabili o relatie intre CBO₅ si parametrul inlocuitor.

³ Aceasta cerinta este facultativa

Tabelul 2. Condițiile de descarcare din stațiile de epurare a apelor uzate orășenești în zonele sensibile, supuse eutrofizării.

În funcție de condițiile locale se vor aplica unul sau ambii indicatori. Se vor aplica valorile pentru concentrație sau procente de reducere

Parametri	Concentrație ¹	Procentul minim de reducere ²	Metode de determinare de referință
Fosfor total	2 mg/l P (10.000 – 100.000 p.e.) 1 mg/l P (mai mari de 100.000 p.e.)	80	Spectrofotometrie cu absorbție moleculară
Azot total ³	15 mg/l N (10.000 – 100.000 p.e.) 10 mg/l N (mai mari de 100.000 p.e.)	70-80	Spectrofotometrie cu absorbție moleculară

-epurare mai puțin severă pentru anumite descărcări în apele costiere.

1) Desemnarea zonelor sensibile se va realiza potrivit unuia sau mai multor criterii:

- corpurile de apă care se dovedesc a fi eutrofizate sau care într-un viitor apropiat pot deveni eutrofizate, dacă nu se iau măsuri de protecție;
- apele dulci de suprafață destinate alimentării cu apă potabilă, care conțin mai mult de 50 mg/l nitrați, dacă nu sunt luate măsuri;
- zonele unde pentru îndeplinirea prevederilor celorlalte Directive ale Consiliului este necesară o epurare avansată.

Lista zonelor sensibile și mai puțin sensibile trebuie să fie revizuită la fiecare 4 ani.

2)

- Să asigure că apele industriale biodegradabile provenite de la anumite sectoare industriale (prezentate în Anexa III a Directivei) trebuie să respecte, înainte de evacuare, condițiile stabilite pentru toate descărcările din unități industriale a căror încărcare în poluanți este echivalentă cu sau mai mult de 4000 l.e;

¹ Reducerea în raport cu valorile de încărcare a influentului;

² Azot total (N_T) înseamnă: suma Azotului Kjeldahl (N organic + NH₃), azot din nitrați (NO₃) și azot din nitriți (NO₂);

³ Altă posibilitate: media zilnică nu trebuie să depășească 20 mg/l N. Această cerință se referă la o temperatură a apei de cel puțin 12°C pe timpul funcționării reactorului biologic al stației de epurare. Condiția privind temperatura ar putea fi înlocuită printr-un timp limitat de funcționare, ținându-se cont de condițiile climatice regionale.

3)

- Sa asigure ca evacuarile din statiile de epurare a apelor uzate orasenesti satisfac urmatoarele conditii:
- Statiile de epurare sunt astfel proiectate sau modificate incat sa se poata preleva probe reprezentative ale influentului si ale efluentului epurat inainte de a se descarca in receptorii naturali;
- Evacuările din statiile de epurare a apelor uzate orasenesti sa indeplineasca conditiile stabilite in Tabelul 1 (Anexa I a Directivei)

1.1.3. Monitorizarea

- Sa se asigure capacitatea corespunzatoare pentru :
 - monitorizarea descarcarilor provenite din statiile de epurare orasenesti, si
 - monitorizarea apelor receptoare pentru descarcarile de ape uzate care fac obiectul Directivei (art.15 si Anexa ID)

1.1.4. Informarea si Raportarea

- Sa se asigure ca autoritatile implicate publica rapoarte pentru informarea publicului, la fiecare doi ani, referitoare la stocarile de ape uzate si namol din zonele lor de competenta (art.16);
- Sa raporteze Comisiei Europene referitor la :
 - transpunerea Directivei in legislatia nationala,
 - programele de implementare (art.17) si asupra Deciziei Comisiei 93/481/EEC ;
 - situatia privind stocarile de ape uzate orasenesti si namol din statiile de epurare (art.16) ;
 - anumite solicitari ale Comisiei (art.15).

Pentru implementarea Directivei 91/271/CEE in Romania, au fost identificate in faza preliminara urmatoarele prioritati :

1.

- identificarea aglomerarilor umane care au mai mult de 2000 l.e. si a celor mai mari de 10.000 l.e., care necesita extinderea sistemelor de colectare a apelor uzate. De asemenea vor fi identificate aglomerarile cu mai mult de 2.000 l.e.sau /si a celor cu mai mult de 10.000 l.e., care necesita imbunatatirea epurarii apelor uzate;
- identificarea zonelor sensibile (in faza preliminara a elaborarii Planului de Implementare);
- identificarea infrastructurii (retelele de canalizare si statiile de epurare) si evaluarea necesarului pentru imbunatatirea acestora;
- evaluarea sistemului de monitorizare existent si a sistemului de inspectie.

2.

- stabilirea programelor de realizare a retelelor de canalizare si a statiilor de epurare conform Planului de actiune pentru colectarea, epurarea și evacuarea apelor uzate orășenești in care sunt prevazute termene pentru fiecare din activitatile de implementare;

GUVERNUL ROMANIEI

- pregătirea planurilor de investiții;
- asigurarea unui sistem de recuperare a costurilor.

3.

- continuarea construirii unor noi stații de epurare a apelor uzate orășenesti în aglomerările umane; modernizarea stațiilor de epurare a apelor uzate orășenesti; modernizarea stațiilor de epurare a apelor uzate din industria agroalimentară; reabilitarea sistemelor de canalizare existente; construirea și/sau extinderea sistemelor de canalizare urbană.

România a realizat o serie de acțiuni prevăzute pentru implementarea Directivei 91/271/CEE:

- Identificarea apelor naturale (lacuri sau sectoare de cursuri de apă) afectate de concentrații mari de azot;
- Metodologie pentru identificarea zonelor sensibile;
- Identificarea zonelor sensibile;
- Situația canalizării și epurării apelor uzate în localitățile României ;
- Evaluarea lucrărilor necesare pentru implementarea Directivei.

1.2. Acte comunitare și legături cu alte sectoare

Două directive ale UE sunt legate direct de Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orășenesti prin faptul că au scopuri similare, și anume:

- Directiva 91/676/CEE privind protecția apelor împotriva poluării cauzate de nitrati proveniți din surse agricole
- Directiva 76/464/CEE și cele 7 directive fiice privind poluarea cauzată de anumite substanțe periculoase descărcate în mediul acvatic al Comunității.

Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orășenesti susține cinci directive în care sunt prevăzute condiții privind calitatea apelor de suprafață:

- Directiva Cadru privind Apa nr. 2000/60/CE;
- Directiva nr. 76/160/CEE privind calitatea apelor de băi;
- Directiva nr. 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman;
- Directiva nr. 75/440/CEE privind calitatea apelor de suprafață destinate prelevării de apă potabilă;
- Directiva nr. 78/659/CEE privind calitatea apelor dulci care necesită protecție sau îmbunătățire în scopul susținerii vieții piscicole.

Trei directive controlează depozitarea și gospodărirea namolurilor produse în stațiile de epurare, ca urmare a implementării acestei directive:

- Directiva nr. 86/278/CEE privind protecția mediului și, în particular, a solului, când namolurile de epurare sunt utilizate în agricultură;
- Directiva nr. 99/31/CE privind depozitarea deșeurilor;
- Directiva nr. 91/676/CEE privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrati proveniți din surse agricole.

Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane a fost transpusă în întregime în legislația românească prin HG nr.188/2002 pentru aprobarea normelor privind condițiile de

GUVERNUL ROMANIEI

descarcare ale apelor uzate in mediul acvatic – prezentata in Anexa 6 a Planului de Implementare a Directivei.

Au fost de asemenea transpuse directivele strans legate de prevederile Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate:

- Directiva nr. 91/676/CEE privind protectia apelor impotriva poluarii cu nitrati proveniti din surse agricole a fost transpusa prin HG nr. 964/2000 privind aprobarea Planului de Actiune pentru protectia apelor impotriva poluarii cauzate de nitrati proveniti din surse agricole;
- Directiva nr. 76/464/CEE privind poluarea cauzata de anumite substante periculoase descarcate in mediul acvatic al Comunitatii a fost transpusa prin HG nr. 118/2002 privind aprobarea Programului de actiune pentru reducerea poluarii mediului acvatic si a apelor subterane, cauzate de evacuarea unor substante periculoase.
- Directiva nr. 78/659/CEE privind calitatea apelor dulci care necesita protectie sau imbunatatire in scopul sustinerii vietii piscicole a fost transpusa prin HG nr. 202/2002 pentru aprobarea Normelor tehnice privind calitatea apelor de suprafata care necesita protectie si ameliorare in scopul sustinerii vietii piscicole.
- Directiva nr. 76/160/CEE privind calitatea apelor de imbaiere este transpusa prin HG nr. 459/2002 privind aprobarea Normelor de calitate pentru apa din zonele naturale amenajate pentru imbaiere.
- Directiva nr. 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman a fost transpusa prin Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, modificata prin Legea nr. 311/2004.
- Directiva 75/440/CEE privind calitatea apelor de suprafata folosita pentru alimentarea cu apa a fost transpusa prin HG nr. 100/2002 pentru aprobarea Normelor privind metodele de masurare, prelevare a probelor si frecventa de analiza a apelor de suprafata destinata potabilizarii si, de asemenea, prin Ordinul ministrului apelor si protectiei mediului nr.377/2001 pentru aprobarea obiectivelor de referinta pentru calitatea apelor de suprafata.
- Directiva 99/31/EC privind depozitarea deseurilor a fost transpusa prin HG nr.162/2002 privind depozitarea deseurilor.

A fost adoptata Legea nr. 310/2004 pentru modificarea si completarea Legii apelor nr. 107 /1996(M.O.nr.584/30.06.2004) care transpune prevederile Directivei Cadru privind Apa nr. 2000/60/CE.

A fost promovat Ordinul de ministru nr.49/2004 (M.Of. nr. 66/27.01.2004) privind aprobarea normelor tehnice pentru protectia mediului si in special a solurilor, atunci cand se folosesc namoluri de la statii de epurare in agricultura, care transpune prevederile Directivei nr. 86/278/CEE privind protectia mediului si, in special, a solului, atunci cand se utilizeaza namoluri de epurare in agricultura.

1.3. Surse de date

In scopul transpunerii si implementarii Directivei 91/271/CEE, s-au realizat si utilizat o serie de documentatii tehnico-stiintifice suport, elaborate de Institutul National de Cercetare-Dezvoltare pentru Protectia Mediului-ICIM Bucuresti in colaborare cu Administratia Nationala “Apele Romane”.

Au fost elaborate si se aplica o serie de studii pentru implementarea Directivei 91/271/CEE:

- “Propuneri de criterii si metodologie pentru identificarea zonelor sensibile”si studiu de caz pentru bazinul hidrografic Ialomita, care au fost transmise in luna octombrie 2002 Comisiei Europene pentru observatii;
- Evaluarea cantitatilor de namol provenite din statiile de epurare a apelor uzate orasenesti. Evaluarea s-a realizat pe baza datelor raportate, completate cu date obtinute prin calcul;
- Sistematizarea datelor colectate din teritoriu in perioada 2001-2003 privind epurarea apelor uzate si alimentarea cu apa potabila pe judete si la nivelul intregii tari. S-au stabilit numarul aglomerarilor umane, situatia alimentarii cu apa pe tipuri de aglomerari, numarul de locuitori racordati la reseaua de canalizare si la statia de epurare, pentru fiecare aglomerare; tipurile de statii de epurare si eficienta acestora; costurile necesare pentru reabilitarea si extinderea sau construirea de noi sisteme de alimentare cu apa si epurare;
- Studiu privind pregatirea programelor de implementare a prevederilor Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orasenesti (aglomerari umane, zone sensibile, inventare, etc.);
- Elaborarea, la nivel local, a programelor de implementare privind apele uzate orasenesti;
- Sistematizarea datelor privind epurarea apelor uzate si alimentarea cu apa potabila pe judete, transmise din teritoriu in 2002-2003, pentru conformarea cu prevederile Ordinului comun al ministrului administratiei publice, ministrului apelor si protectiei mediului si ministrului integrarii europene, nr. 4324/OC/783/ACI /2487/HP/2001.

Urmatoarele elemente au stat la baza intocmirii acestui plan de implementare:

- Planul detaliat de actiune pentru implementarea Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orasenesti;
- Identificarea zonelor sensibile pe bazine hidrografice (in prima faza)
- Identificarea si clasificarea aglomerarilor umane in functie de numarul de locuitori echivalenti, inclusiv harta in format GIS;
- Stabilirea aglomerarilor umane cu mai mult de 10.000 l.e., situate in zonele sensibile;
- Planul de actiune pentru aglomerarile umane cu peste 2000 l.e. in vederea identificarii starii infrastructurii existente si necesare pentru reabilitarea si extinderea sistemelor de canalizare si a statiilor de epurare, pe bazinele hidrografice;
- Evaluarea fondurilor necesare pentru implementarea Directivei 91/271/CEE;
- Situatiile epurarii apelor uzate, pe bazine hidrografice;
- Aglomerari umane cu mai mult de 2000 l.e., unde nu exista posibilitatea executarii retelelor de canalizare si a statiilor de epurare (pe bazine hidrografice).

De asemenea, au fost utilizate date din Anuarul Statistic al Romaniei, Anuarul activitatilor privind utilitatea publica de interes local, Rapoartele privind sintezele de calitate a apelor elaborate de Administratia Nationala “Apele Romane”.

2. SITUATIA ACTUALA

Din punct de vedere administrativ, Romania este impartita in 41 judete si municipiul Bucuresti. Teritoriul Romaniei are o suprafata de 238391 km², avand 265 municipii si orase, 2686 comune si 13092 sate. Populatia totala a Romaniei totalizeaza, conform datelor

GVERNUL ROMANIEI

preliminare ale recensământului din martie 2002, 21.698.181 locuitori, din care 11.436.736 locuitori în mediul urban (52,7 %) și 10.261.445 locuitori în mediul rural, adică 47,3 %.

Conform aceluiași recensământ, s-au înregistrat 7.392.131 gospodării ale populației, constituite din 21384,1 mii persoane și 3521 gospodării instituționale constituite din 314,1 mii persoane. Mărimea medie a unei gospodării este de 2,89 persoane, la nivelul anului 2002. Din totalul de 7.392.131 gospodării, 3.995.239 sunt în municipii și orașe, iar 3.396.892 în comune.

Infrastructura pentru colectarea și epurarea apei uzate în România

Situația prezentă releva faptul că 644 localități (265 municipii și orașe și 378 sate) au sisteme de colectare publice.

Lungimea totală a rețelei de colectare este de 16.812 km, din care 15.738 km sunt în zona urbană. De asemenea, în zona urbană rețele de colectare a apei uzate reprezintă 51,8% din lungimea totală a străzilor.

O comparație între străzile cu sisteme de alimentare cu apă și acelea cu rețele de colectare a apei uzate arată că doar 73% din prima categorie beneficiază și de sisteme de colectare a apei uzate.

În ceea ce privește alimentarea cu apă a locuințelor, aceasta este asigurată pentru 4.313.803 locuințe (ceea ce reprezintă 53,2 %), iar rețelele de canalizare în sistem public sau propriu sunt asigurate pentru 4.146.814 locuințe (51,1 %).

Alimentarea cu apă este asigurată în locuințe în proporție de 87,6 % în mediul urban și de 15,1 % în mediul rural, în timp ce canalizarea este asigurată în proporție de 85,6 % în mediul urban și de 12,9 % în mediul rural.

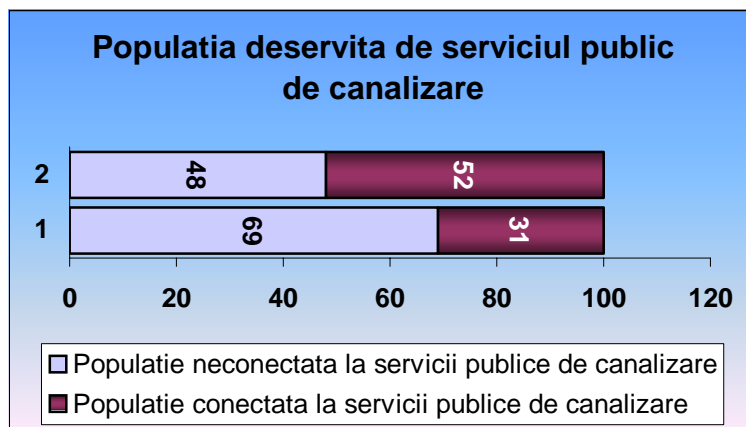
În România, în stațiile de epurare a apei uzate existente, doar 77% din debitul de ape uzate evacuate sunt tratate în sistemele orășenești de colectare; în 47 de localități din mediul urban, cu mai mult de 150000 locuitori, apele uzate sunt evacuate fără o epurare preliminară. În 2003, volumul total de apă uzată evacuat în receptori era de 4494, 47 milioane m³/an.

Accesibilitatea serviciilor de colectare și epurare a apelor uzate

În România, din aproximativ 21,7 milioane de locuitori, aproximativ 11,5 milioane de locuitori au acces la serviciile de colectare și epurare a apelor uzate. Populația care beneficiază de serviciile publice de canalizare este mai numeroasă în mediul urban – 10,3 milioane locuitori (90% din populația totală), decât în mediul rural, și anume, 1,15 milioane de locuitori (10% din populația totală).

Față de situația din anul 1976, evoluția acestui indice este prezentată în Figura 1.

Figura 1

Legenda :

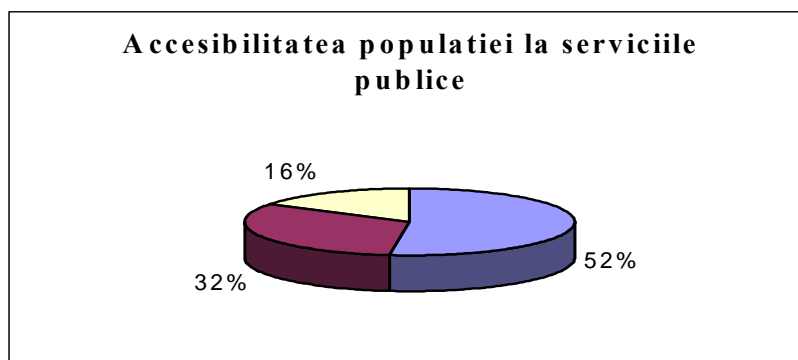
1 – in 1976

2 – in 2002

Calitatea apelor dulci este influentata de apele uzate evacuate, care nu sunt pre-epurate sau sunt insuficient epurate inaintea evacuarii in receptori. Cel mai mare volum de apa netratata provine de la sistemele de canalizare ale localitatilor (peste 89%) si din sectoarele industriale (industria chimica si petrochimica – 3%, sectorul energetic – 8%). Aglomerarile mai mari de 150000 l.e. sunt responsabile de poluarea semnificativa cu substante organice. Alti poluatori importanti ai apelor dulci sunt activitatile industriale (industria chimica si petrochimica, activitatile miniere, industria metalurgica, industria alimentara si fermele de animale).

In functie de accesibilitatea populatiei la serviciile publice (sisteme de alimentare cu apa si statii de epurare), populatia este impartita in urmatoarele categorii :

Figura 2

Legenda :

52% - Populatie deservita de sisteme de alimentare cu apa si de statii de epurare

16% - Populatie deservita doar de sisteme de alimentare cu apa potabila

32% - Populatie nedeservita de nici un serviciu public

Autoritati competente

Din punctul de vedere al activitatii de reglementare in domeniul protectiei mediului, la nivelul fiecarui judet sunt stabilite Agentii de Protectia Mediului, iar la nivel regional sunt stabilite Agentii Regionale de Protectia Mediului, subordonate Ministerului Mediului si Gospodaririi Apelor.

Totodata, la nivelul judetean, exista Comisariate judetene ale Garzii Nationale de Mediu care au responsabilitati de inspectie si control al aplicarii legislatiei de mediu, in cola borare cu APM-urile.

In fiecare bazin hidrografic, exista Directii de Ape, subordonate Administratiei Nationale Apele Romane, care au responsabilitatile descrise in detaliu in planul de actiune pentru implementarea Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orasenesti.

2.1. Transpunere

Directiva Consiliului 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orasenesti a fost transpusa in totalitate in legislatia romaneasca prin HG 188/2002 pentru aprobarea unor norme privind conditiile de descarcare in mediul acvatic a apelor uzate (MO 187/20.03.2002).

HG nr. 188/2002 cuprinde:

- **Anexa 1 – NTPA 011/2002** “Norme tehnice privind colectarea si evacuarea apelor uzate orasenesti” prin care se transpun cerintele directivei;
- **Anexa la normele tehnice NTPA 011/2002** – “Planul de actiune privind colectarea, epurarea si evacuarea apelor uzate orasenesti” in care sunt stabilite la modul general, actiuni, termene si responsabilitati pentru activitatile de implementare a directivei;
- **Anexa 2 – NTPA 002/2002** “Normativ privind conditiile de evacuare a apelor uzate in retelele de canalizare ale localitatilor si direct in statiile de epurare”;
- **Anexa 3 – NTPA 001/2002** “Normativ privind stabilirea limitelor de incarcare cu poluanti a apelor uzate industriale si orasenesti la evacuarea in receptori naturali”.

Planul de actiune privind colectarea, epurarea și evacuarea apelor uzate orășenești, prezentat în anexa la normele tehnice NTPA 011/2002 privind colectarea, epurarea si evacuarea apelor uzate orasenesti, care face parte integrantă din HG nr. 188/2002, prevede termene pentru fiecare dintre activitatile de implementare:

Obiectivele planului de actiune sunt:

- a. asigurarea protectiei și funcționării normale a rețelelor de canalizare ale localităților și a stațiilor de epurare a apelor uzate orășenești;
- b. protejarea populației și a mediului împotriva efectelor negative ale evacuărilor de ape uzate orășenești și industriale.

In functie de rezultatele negocierilor pe capitolul de mediu, *HG nr. 188/2002 pentru aprobarea normelor privind conditiile de descarcare in mediul acvatic a apelor uzate* va fi modificata si completata, prin includerea prevederilor referitoare la decizia de declarare a intregului teritoriu al Romaniei drept zona sensibila si a termenelor de conformare rezultate din negocieri. Revizuirea HG nr. 188/2002 si a legislatiei relevante se va realiza pana in Martie 2005.

2.2. Implementare

2.2.1. Autoritati competente

Ministerul Mediului si Gospodarii Apelor (MMGA) este responsabil pentru:

- Stabilirea standardelor si obiectivelor de calitate a apelor;
- Reglementarea evacuării apelor uzate provenite de la aglomerari umane sau de la industria agro-alimentara asimilata, conform normativelor NTPA 001/2002 si NTPA 002/2002;
- Stabilirea monitoringului apelor de suprafata, a receptorilor naturali in care se evacueaza apele uzate orasenesti sau industriale;
- Controlul modului de conformare cu prevederile legislatiei in vigoare;
- Elaborarea unui Program de actiune pentru reabilitarea, modernizarea si constructia sistemelor de colectare si epurare a apelor uzate orasenesti.

Ministerul Administratiei si Internelor (MAI) este responsabil pentru elaborarea unui program de actiune pentru reabilitarea, modernizarea si constructia sistemelor de colectare si epurare a apelor uzate orasenesti in aglomerarile cu peste 2.000 l.e.

Ministerul Transporturilor, Constructiilor si Turismului (MTCT) este responsabil pentru promovarea standardelor si reglementarilor tehnice privind constructia si exploatarea sistemelor de colectare si a statiilor de epurare a apelor uzate orasenesti.

Autoritatea Naționala de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărie Comunală (ANSRC) este responsabila pentru reglementarea si licentierea operatorilor de servicii publice.

Administratia publica locala (APL) este responsabila pentru realizarea sistemelor de canalizare si epurarea apelor uzate orasenesti

Garda Nationala de Mediu (GNM) este responsabila pentru inspectia si controlul aplicarii legislatiei de mediu

Factorii de decizie si responsabilitatile acestora in ceea ce priveste implementarea Directivei 91/271/CEE sunt prezentate in **tabelul 3**.

Tabelul 3

Factori de decizie	Responsibilitate
MMGA (Ministerul Mediului si Gospodarii Apelor)	Stabileste standardele si obiectivele de calitate a apelor Stabilirea zonelor sensibile Reglementarea conditiilor de descarcare Stabilirea sistemului de monitoring al descarcarilor
MAI (Ministerul Administratiei si Internelor)	Elaborarea unui program de actiune pentru reabilitarea, modernizarea si constructia sistemelor de colectare in aglomerarile peste 2.000 l.e.
MTCT (Ministerul Transporturilor, Constructiilor si Turismului)	Promovarea standardelor si reglementarilor tehnice privind constructia si exploatarea sistemelor de colectare si a statiilor de epurare a apelor uzate orasenesti
Garda Nationala de Mediu Administratia Nationala "Apele Romane" (Directiile de apa)	Inspectia si controlul evacuarilor Asigurarea avizarii/autorizarii evacuarii apelor uzate provenite de la aglomerari umane sau de la industria agro-alimentara asimilata, conform normativelor NTPA 001/2002 si NTPA 002/2002 Monitoringul apelor de suprafata, a receptorilor naturali in care se evacueaza apele uzate orasenesti sau industriale
Autoritatea Nationala de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodarie Comunală (ANSRC)	Licentierea operatorilor statiilor de epurare a apelor uzate
Administratia publica locala	Realizarea sistemelor de canalizare si epurarea apelor uzate
Regiile locale de Apa si Canalizare (fie detinute de municipalitati, sau regii de stat)	Exploatarea si intretinerea sistemelor de colectare si a statiilor de epurare a apelor uzate orasenesti Automonitoringul si raportarea catre Directiile Apelor din cadrul Administratiei Nationale Apele Romane Conformarea cu conditiile de evacuare Gestionarea si indepartarea namolului

2.2.2 Autorizarea in domeniul gospodarii apelor

In conformitate cu prevederile Legii apelor nr.107/1996 (modificata si completata prin Legea nr. 310/2004), Ministerul Mediului si Gospodarii Apelor este autorizat să elaboreze strategia și politica națională în domeniul gospodării apelor, să stabilească regimul de folosire a resurselor de apă, indiferent de forma de proprietate, să organizeze și să desfășoare pe bazine hidrografice activitatea de gospodărire unitara, rațională și complexă a apelor și să asigure coordonarea și controlul aplicării reglementărilor legale în acest domeniu.

Legislatia curenta nu face referire la zonele sensibile, dar autoritatea a pentru apa poate impune limite mai stricte, in cazul in care calitatea receptorilor o cere.

În scopul gospodăririi raționale a resurselor de apă și protecției acestora împotriva epuizării și poluării, în interdependența cu principiile gospodăririi apelor și asigurării unei dezvoltări durabile, Legea apelor nr. 107/1996 (modificată și completată prin Legea nr. 310/2004) introduce obligația utilizatorului de apă de a solicita și obține, la faza de proiectare, un “*aviz de gospodărire a apelor*” ce reglementează atât regimul lucrărilor ce se construiesc pe ape sau au legătură cu apele, cât și activitățile social-economice, cu efecte potențial negative asupra componentei hidraulice a mediului. Punerea în funcțiune sau exploatarea acestor lucrări se face numai în baza “*autorizației de gospodărire a apelor*”.

Cadrul legal pentru autorizarea în domeniul gospodăririi și al protecției apelor este reprezentat de Legea Apelor nr. 107/1996 (modificată și completată prin Legea nr. 310/2004) și de Ordinul Ministerial nr. 1141/2002, care prevede procedura de autorizare. Potrivit acestor norme, Administrația Națională “Apele Române” (ANAR) și Direcțiile de Apă (DA) sunt autoritățile responsabile pentru emiterea avizelor și autorizațiilor de gospodărire a apelor, potrivit competențelor lor.

Avizele și autorizațiile de gospodărire a apelor sunt acordate de către ANAR prin departamentele sale specializate, organizate în acest scop la nivel central și local, pe fiecare bazin hidrografic. În acest scop, ANAR dispune de personal cu experiență în această activitate.

Pentru evacuările de ape uzate de la aglomerări umane cu mai mult de 2.000 l.e. și evacuările de ape uzate industriale provenite din sectoarele industriale enumerate în tabelul nr. 4 din anexa nr. 1 (Normativul tehnic NTPA-011) la HG nr. 188/2002 - în receptorii naturali, avizele/autorizațiile pentru evacuările din stațiile de epurare a apelor uzate orășenești respective trebuie să cuprindă condițiile de satisfacere a cerințelor din anexele nr. 1 și 3 la aceasta HG, și anume, normativul NTPA-011 și NTPA-001/2002.

Evacuările de ape uzate din surse industriale sunt autorizate în România din anul 1974.

HG nr. 188/2002 – Anexa la Normativul Tehnic, art. 9 – Autorizarea - a transpus prevederile **Art. 11 al Directivei** privind evacuarea apelor uzate industriale în sistemele de colectare și în stațiile de epurare orășenești, care fac obiectul avizului/autorizației de gospodărire a apelor.

Conform reglementărilor în vigoare, nici o evacuare de ape uzate în ecosistemele acvatice nu trebuie să deterioreze calitatea receptorilor naturali. Înainte de evacuarea apelor uzate în receptorii naturali trebuie asigurată o epurare corespunzătoare - epurarea apelor uzate prin orice procedeu și/sau sistem prin care la evacuare caracteristicile apelor uzate respectă condițiile de calitate prevăzute în HG nr. 188/2002 și în avizele și autorizațiile de gospodărire a apelor în vigoare.

2.2.3 Gospodărire a namolurilor

Modul de depozitare sau de utilizare a namolurilor din stațiile de epurare a apelor uzate orășenești care trebuie să fie precizat în avizele/autorizațiile de gospodărire a apelor trebuie să reducă la minimum efectele negative asupra mediului. Evacuarea namolurilor în apele de suprafață este interzisă, așa cum este prevăzut în Legea Apelor nr. 107/1996, modificată și completată prin legea nr. 310/2004.

În prezent, în România, namolurile provenite din stațiile de epurare sunt stocate în depozitele de deseuri menajere orășenești..

Directiva nr. 86/278/CEE privind protecția mediului și, în particular, a solului, atunci când se

GUVERNUL ROMANIEI

utilizeaza namoluri de epurare in agricultura, a fost transpusa in legislatia romaneasca prin Ordinul Ministerial nr. 49/2004 pentru aprobarea Normelor de protectia mediului si, in particular, a solului, atunci cand se utilizeaza namoluri de epurare in agricultura (MO nr. 66/27.01.2004)

Cantitatea de namol estimata este de 171.086 t/an (la nivelul anului 2001). Situatia actuala privind namolul de la statiile de epurare se prezinta astfel :

Tabelul nr. 4

CENTRALIZATOR PRIVIND CANTITATEA DE NAMOLURI EVACUATE DIN STATIILE DE EPURARE ORASENesti DIN ROMANIA Distributie pe bazine hidrografice

Nr	Bazin hidrografic	Numar statii de epurare	Cantitatea de namol evacuata (kg s.u. ¹ /zi)		
			Primar	Secundar	Total
1	Arges Vedea	31	13979,86	13194,53	19462,65
2	Bega Cerna Timis	14			32657,18
3	Crisuri	25	9407,44	15717,63	25125,07
4	Dunare	12	5741,53	2897,64	8639,17
5	Ialomita -Buzau	43	21088,69		
6	Jiu	14	7397,31	25604,82	45423,49
7	Litoral	13	3560,12	6282,57	9842,69
8	Mures	45	21608,43	27175,29	48783,72
9	Olt	41	26397,24	42308,67	68705,91
10	Prut	26	19580,48	34396,08	53976,56
11	Siret	46	22191,12	38484,81	60675,93
12	Somes-Tisa	30	21909,46	37990,17	59899,63
	TOTAL(kg s.u./zi)	340	186056,22	283945,44	468731,64
	TOTAL (t/an)				171086

Operatorii de servicii publice (pentru colectarea si epurarea apelor uzate orasenesti) au obligatia sa monitorizeze efluentii descarcati (automonitorizare) si sa raporteze concentratiile de poluanti, cantitatile de ape uzate evacuate si tehnologiile folosite, regiilor locale de apa si Directiilor de apa bazinale (DA).

2.3. Conformare din punct de vedere tehnic

2.3.1 Servicii de apa

Lungimea totala a retelei de canalizare din Romania la sfarsitul anului 2002 a fost de 16812 km. Evolutia acestui indicator este prezentata in Tabelul 5.

La sfarsitul anului 2001, in municipii si orase, proportia lungimii strazilor care aveau instalate conducte de canalizare, fata de lungime totala a strazilor, a fost de 51.7 %.

Tabel nr. 5

Lungimea totala a rețelei de canalizare

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Lungimea totala a rețelei de canalizare (km)	15199	15291	15502	16012	16080	16348	16590	16812
Numar de localitati	607	616	619	636	654	674	682	689

Sursa: Institutul National de Statistica

Eficiența epurării apelor uzate orășenești este influențată negativ de slabă funcționare a instalațiilor de epurare și de pierderile din rețelele de canalizare.

Debitul stațiilor de epurare a apelor uzate a fost în 2001 de 5151,7 mii m³/zi (din care 5067,78 mii m³/zi în municipii și orașe), cu 73,9 mii m³/zi mai mult decât în 2000.

În România există 2609 aglomerări mai mari de 2000 i.e., așa cum sunt prezentate în Tabelul 6.

Tabelul nr. 6

	Aglomerări umane	Total locuitori echivalenți	% din totalul populației echivalente
2.000-10.000 i.e.	2346	10.192.131	39
10.000-150.000 i.e.	241	7.012.655	27
> 150.000 i.e.	22	9.562.512	34
Total	2609	26.767.398	100

Din totalul de 2609 aglomerări umane, identificate conform Anexei 5 a Directivei, 320 aglomerări au sisteme de canalizare, iar 340 aglomerări umane au stații de epurare. Împartirea aglomerărilor umane pe fiecare tip de rețea de canalizare și împartirea aglomerărilor pe tipuri de stații de epurare ape uzate sunt prezentate în tabelele 8 și 9. Dintre acestea, 2 sisteme de canalizare se conformează cerințelor Directivei 91/271/CEE și 11 stații de epurare sunt conforme doar la nivelul epurării secundare.

Tabelul nr. 7

Sistem canalizare în sistem divizor	Sistem canalizare în sistem unitar	Sistem de canalizare în sistem mixt	Sistem de canalizare în sistem combinat	Total aglomerări umane cu sisteme de canalizare
211	11	88	10	320

Tabelul nr. 8

Statii de epurare mecanice	Statii de epurare mecano-biologice	Statii epurare mecano-biologice-chimice	Statii de epurare mecano-chimice	Total statii de epurare (in aglomerari umane)
112	212	10	6	340

2.3.2 Epurarea apelor uzate din industria agroalimentara

In Romania au fost identificate 31 unitati agroalimentare care descarca direct in apele de suprafata si au o incarcare organica echivalenta mai mare de 4000 l.e.. Dintre acestea, 5 unitati nu au statii de epurare si evacueaza direct in apele de suprafata, iar 26 unitati agroindustriale au statii de epurare cu treapta mecanica, sau mecano-biologica. Din totalul unitatilor agroalimentare existente, care se incadreaza in prevederile art. 13 din Directiva 91/271/CEE, doar trei au statii de epurare care se conformeaza cu prevederile Directivei.

Unitatile apartinand industriei alimentare care deverseaza direct in emisar si care in prezent nu se conformeaza cu prevederile Directivei sunt autorizate din punctul de vedere al gospodarii apelor. Autorizatia de gospodaria apelor, care este un document tehnic, cu putere juridica, contine ca parte integranta un program de etapizare privind lucrarile de dotare, extindere si modernizare, in care sunt, de asemenea, prevazute termenele pana la care unitatile se vor conforma. Aceste termene nu depasesc data aderarii. In cazul neconformarii, autoritatea de gospodaria apelor aplica sanctiuni, iar daca problema persista, acestor unitati li se va retrage autorizatia de gospodarie a apelor, isi vor inceta activitatea si vor inchise.

2.3.3. Sistemul de monitorizare a apelor uzate urbane

In Romania, Sistemul de Monitoring Integrat al Apei are o structura informationala si o structura ierarhica. Autoritatile locale de gospodarie a apelor (Sistemele de Gospodarie a Apelor) sunt responsabile pentru obtinerea, colectarea si transmiterea informatiilor catre autoritatile bazinale de gospodarie a apelor (Directiile de Apa) si, mai departe, catre autoritatea nationala de gospodarie a apelor (Administratia Nationala "Apele Romane") si catre autoritatea centrala de gospodarie a apelor (Ministerul Mediului si Gospodarii Apelor). ANAR este responsabila cu monitorizarea surselor de poluare, care descarca ape uzate direct in receptorii naturali. Pentru probe si analize, exista 100 de statii automate in functiune. Datele de la aceste statii sunt trimise catre bazinul central pentru a fi procesate si integrate cu celelalte date privind parametrii analizati incadrul laboratorului.

Autoritatile locale de gospodarie a apelor monitorizeaza apele uzate urbane si apele industriale descarcate in sistemele de canalizare orasenesti. Autoritatile locale de gospodarie a apelor trebuie sa raporteze anual informatiile (privind colectarea si epurarea apelor uzate) catre ANAR (conform HG 188/2002, Anexa la Normativele Tehnice, art. 12). Informatiile sunt aranjate, validate si stocate intr-o baza de date si in rapoarte scrise.

In Romania, Administratia Nationala "Apele Romane" (ANAR) este autoritatea responsabila pentru Sistemul de Monitorizare Integrata a Apelor si pentru baza de date specifice. In prezent, sistemul informational al ANAR indeplineste functiile de colectare, procesare,

transmitere, stocare si diseminare a datelor. Reteaua nationala de transmitere a datelor din domeniul gospodarii datelor, in format electronic, este structurata pe patru nivele (local, judetean, bazinal si national). Transmiterea informatiilor se realizeaza in principal prin transmisie radio si, de asemenea, prin sistem internet-intranet intre furnizorul de date si nivelul decizional superior.

In vederea perfectionarii capacitatii sistemului retelei, incepand cu octombrie 2004 se deruleaza pe o perioada de 12 luni proiectul Phare 2002 RO 586.04.12.04. – “ Stabilirea unui sistem informational si a bazei de date in domeniul gospodarii apelor, in conformitate cu cerintele Directivei Cadru privind Apa”. Obiectivele acestui proiect sunt: cresterea calitatii si eficientei colectarii datelor la diferite nivele de informare, crearea infrastructurii necesare atat la nivel superior, cat si inferior si pe orizontala, intre structurile organizatorice ale ANAR. In momentul finalizarii acestui proiect vor fi asigurate conditiile pentru raportarea la UE, in conformitate cu prevederile art. 15 al Directivei.

Dupa data aderarii, autoritatea centrala de gospodarie a apelor va trebui sa raporteze datele catre Comisia Europeana. In acest scop, in 2005, ANAR va actualiza sistemul national de monitorizare. Incepand din 2005, in cadrul Proiectului PHARE RO 2001/IB/ST-0107.04 – “Conformarea statisticii romanesti cu sistemul statistic european”, va fi elaborata o metodologie pentru colectarea, evaluarea si raportarea datelor monitorizate.

3. PLANUL DE IMPLEMENTARE

3.1. Modul de abordare si obiective

Romania se afla in plin proces de constructie si modernizare a sistemelor de canalizare si epurare a apelor uzate conform cerintelor HG 188/2002 pentru aprobarea normelor privind conditiile de descarcare in mediul acvatic a apelor uzate, care transpune integral Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orasenesti.

Obiectivele planului de implementare sunt concentrarea eforturilor si resurselor pentru indeplinirea cerintelor specifice ale Directivei.

I. Principalul obiectiv al Directivei

Obiectivul Directivei privind epurarea apei uzate orasenesti este de a proteja mediul inconjurator de efectele adverse ale descarcarii de ape uzate orasenesti si ale descarcarii provenind de la anumite sectoare industriale, in principal industria alimentara si prelucratoare.

II. Plan pentru indeplinirea cerintelor directivei

A. Principalele cerinte ale Directivei sunt:

1. Desemnarea intregului teritoriu al Romaniei ca zona sensibila (art. 5(8)).
2. Asigurarea ca toate aglomerarile mai mari de 2.000 l.e. sunt prevazute cu sisteme de colectare a apei uzate orasenesti (art. 3).
3. Asigurarea ca apele uzate orasenesti care intra in sistemele de colectare ale aglomerarilor cu mai mult de 2.000 e.l, sunt subiectul unei epurari secundare sau echivalente inainte de descarcare (art. 4).
4. Asigurarea ca apele uzate orasenesti care intra in sistemele de colectare ale aglomerarilor

GUVERNUL ROMANIEI

- cu mai mult de 10.000 l.e., situate in zonele sensibile, sunt supuse unei epurari mai stringente inainte de descarcare, iar apa descarcata satisface standardele de emisii relevante pentru azot si fosfor (Anexa I, tabel 2, art. 5 alin. 2, 3, 4)
5. Asigurarea ca apele uzate orasenesti colectate din aglomerarile cu mai mult de 2.000 l.e. si descarcate in cursuri de apa curgatoare, si cele provenite din aglomerari cu mai putin de 10,000 l.e. care descarca in apele costiere, sunt epurate corespunzator inainte de descarcare (art. 7).
 6. Asigurarea ca, atunci cand apele din jurisdicia unui Stat Membru sunt afectate de evacuari de ape uzate din alt Stat Membru, Statul afectat notifica celuilalt stat si Comisiei faptele relevante. (art. 9)
 7. Asigurarea ca statiile de epurare a apelor uzate orasenesti sunt proiectate, construite, exploatate si intretinute pentru a asigura performante suficiente in conditii climatice normale (art. 10).
 8. Asigurarea ca descarcările de ape uzate industriale care intra in sistemele de colectare si in statiile de epurare orasenesti (art. 11), descarcările din statiile de epurare a apei uzate orasenesti (art. 12) si depozitarea namolului rezultat din statiile de epurare a apei uzate orasenesti, sunt supuse unor reglementari prelabile si/sau unor autorizari specifice de catre autoritatea competenta.
 9. Asigurarea ca apele uzate industriale biodegradabile care nu intra in statiile de epurare a apei uzate orasenesti, respecta conditiile de descarcare stabilite in reglementarile prelabile si/sau autorizările specifice emise de catre autoritatea competenta (art. 13).
 10. Asigurarea monitorizării apelor uzate descarcate, a monitorizării apelor receptoare relevante si a monitorizării procedurilor de depozitare a namolului provenit din epurarea apei uzate orasenesti (art. 14 si 15).
 11. Cerinte orizontale:
 - 11.1 Determinarea responsabilitatilor
 - 11.2 Raportarea –Articolul 16 - Asigurarea ca la fiecare doi ani autoritatile implicate vor publica rapoarte referitoare la situatia apelor uzate orasenesti si la namolului rezultat din statiile de epurare aflate in aria lor de competenta.
 - 11.3 Conformarea - Articolul 17 - Stabilirea unui program de implementare a acestei directive.
 - 11.4 Reprezentarea Romaniei in Comitet – Articolul 18
 - 11.5. Romania va pune in aplicare legile, reglementarile si prevederile administrative necesare conformarii cu cerintele Directivei.

B. Plan pentru implementarea cerintelor

1. Decizia declararii intregului teritoriu al Romaniei ca zona sensibila

a) Rezumatul obiectivului

In conformitate cu art. 5 (8), un Stat Membru nu trebuie sa identifice zonele sensibile, daca aplica cerinte mult mai severe in ceea ce priveste epurarea (asa cum este stipulat in paragrafele 2, 3, 4 ale articolului 5) pe intregul sau teritoriu.

Decizia de declarare a intregului teritoriu al Romaniei drept zona sensibila, ca si rezultatele obtinute dupa negocierile pe capitolul 22 – Mediu, vor fi incluse in HG care va modifica si completa HG 188/2002. Amendamentul va fi realizat pana in martie 2005.

Apele uzate orasenesti din retelele de canalizare trebuie supuse unei epurari mai severe, daca sunt descarcate in zone sensibile si daca provin de la aglomerari mai mari de 10000 l.e., in conformitate cu art. 5 (2).

GUVERNUL ROMANIEI

Evacuările de la stațiile de epurare descrise în paragraful 2 trebuie să îndeplinească cerințele relevante din Anexa IB a Directivei.

Art. 5(4) specifică faptul că nu sunt necesare cerințe mai severe de epurare în zone sensibile, dacă se demonstrează că se poate realiza un procent minim de reducere a încărcării totale de poluanți de cel puțin 75% pentru azot total și pentru fosfor total, pentru fiecare din cei doi parametri.

Responsabilitate : MMGA
Termen : pană în martie 2005

b) Identificarea pașilor de implementare

- Identificarea datelor relevante necesare (aglomerări cu mai mult de 10.000 l.e., situația dotării acestor aglomerări cu sisteme de colectare, condițiile privind sistemele de colectare)
- Identificarea aglomerărilor și clasificarea acestora în funcție de locuitorii echivalenți.

Au fost identificate 263 aglomerări cu mai mult de 10.000 l.e., în care este necesară epurarea terțiara.

Responsabilitate: MMGA
Termen: 12/2004- Realizat

2. Asigurarea ca toate aglomerările vor fi dotate cu sisteme de colectare a apelor uzate orasenesti, respectiv aglomerările cu mai mult de 10.000 l.e. până cel mai târziu la 31 decembrie 2000 și aglomerările între 2.000 și 10.000 l.e. până cel mai târziu la 31 decembrie 2005.

a) Rezumatul obiectivului

Articolul 3 solicită Statelor Membre să asigure ca toate aglomerările vor fi prevăzute cu sisteme de colectare a apelor uzate orasenesti, respectiv aglomerările cu mai mult de 10.000 l.e. până cel mai târziu la 31 decembrie 2000 și aglomerările între 2.000 și 10.000 l.e. până cel mai târziu la 31 decembrie 2005.

Pentru apele uzate orasenesti descărcate în ape receptoare, care sunt identificate ca zone sensibile, art. 3 prevede ca aglomerările cu mai mult de 10.000 l.e. să fie prevăzute cu sisteme de colectare până cel mai târziu la 31 decembrie 1998.

Directiva permite utilizarea sistemelor individuale sau alte sisteme adecvate care realizează același nivel de protecție a mediului, acolo unde realizarea unui sistem de colectare nu este justificată, fie datorită faptului că nu aduce beneficii de mediu, fie pentru că implică costuri excesive. Sistemele de colectare trebuie să satisfacă cerințele stabilite în Anexa I (A).

b) Identificarea pașilor de implementare

- Identificarea datelor relevante necesare (aglomerări cu mai mult de 2.000 l.e., situația dotării acestor aglomerări cu sisteme de colectare, condițiile de realizare a sistemelor de colectare)
- Identificarea aglomerărilor și clasificarea acestora în funcție de locuitorii echivalenți.

GUVERNUL ROMANIEI

Din totalul celor 2609 aglomerari umane au fost identificate, in conformitate cu prevederile Directivei, 320 aglomerari umane care detin retele de canalizare (dintre care 211 in sistem divizor, 11 cu sistem unitar, 88 cu sistem mixt si 10 cu sistem combinat), iar 340 aglomerari umane detin statii de epurare a apelor uzate (dintre care 112 cu treapta mecanica, 212 cu treapta mecano-biologica, 10 cu epurare mecano-chimico-biologica, 6 cu epurare mecano-chimica). Dintre acestea, doar 2 retele de canalizare sunt conforme cu prevederile Directivei 91/271/CEE si 11 statii de epurare sunt conforme doar la nivelul epurarii secundare.

Lista cu aglomerarile umane mai mari de 2000 l.e. la nivelul fiecarui judet, in vederea stabilirii infrastructurii existente si necesare pentru reabilitarea si extinderea sistemelor de canalizare si a statiilor de epurare, inclusiv costurile de implementare si termenele de conformare cu prevederile Directivei s-a realizat pe baza datelor primite de la autoritatile administratiei locale la nivel judetean. In vederea evaluarii situatiei existente si prevederii investitiilor necesare pentru viitor, in domeniul colectarii si epurarii apelor uzate orasenesti, autoritatile administratiei locale, impreuna cu autoritatile bazinale de gospodarirea apelor au alcatuit planuri locale de actiune. Investitiile necesare pentru realizarea sistemelor de canalizare si statiilor de epurare au fost alese pe baza criteriilor cost/beneficiu si au avut in vedere aglomerarile cu o populatie mai mare de 2000 locuitori, in concordanta cu prevederile directivei. In acest sens, oraselor de marime mare sau medie li s-au asociat diferite comune din imediata vecinatate sau mai multe comune au format o aglomerare, care urmeaza sa fie dotata cu un sistem de epurare comun. Conditiiile geografice si administrative, cat si dispersarea populatiei in unele comune au permis de multe ori insa realizarea aglomerarii numai prin unirea mai multor sate si din aceasta cauza numarul aglomerarilor a ajuns la peste 2000.

Responsabilitate: MMGA, MAI
Termen: 06/2002-Realizat

- Colectarea si evaluarea datelor relevante

Responsabilitate: MMGA
Termen: 05/2003-Realizat

- Elaborarea unui Program de actiune pentru pentru reabilitarea, modernizarea si constructia sistemelor de colectare in aglomerarile cu peste 2.000 l.e.e si a strategiei financiare pentru realizarea acestuia

Responsabilitate: MMGA, MAI, MFP
Termen: 06/2004 - realizat

- Implementarea Programului de reabilitare, modernizare si constructie a sistemelor de colectare in aglomerarile cu peste 2.000 l.e.

Responsabilitate: autoritatile locale
Termen: pana la 31 decembrie 2018

- Analiza periodica a stadiului implementarii si reactualizarea strategiei financiare pentru sisteme de colectare din aglomerarile cu o populatie peste 2.000 l.e.

Responsabilitate: MMGA, MAI, MFP
Termen: Anual, din 2005

3. Asigurarea ca apele uzate orasenesti care intra in sistemele de colectare ale aglomerarilor sunt supuse unei epurari secundare sau unei epurari echivalente inainte de descarcare, respectiv pentru aglomerarile cu mai mult de 10.000 l.e. pana cel mai tarziu la 31 decembrie 2000 si pentru aglomerarile cu 2.000 - 10.000 l.e., pana cel mai tarziu la 31 decembrie 2005

a) Rezumatul obiectivului

In Articolul 4 se solicita Statelor Membre sa asigure ca apele uzate care intra in sistemele de colectare ale aglomerarilor sunt supuse unei epurari secundare sau echivalente inainte de descarcare, respectiv pentru aglomerarile cu mai mult de 10.000 l.e. pana cel mai tarziu la 31 decembrie 2000 si pentru aglomerarile cu 2.000 pina la 10.000 l.e., pana cel mai tarziu la 31 decembrie 2005

Descargarile din statiile de epurare a apelor uzate orasenesti trebuie sa indeplineasca cerintele prevazute in Tabelul 1 al Anexei 1 a Directivei. Descarcarile din statiile de epurare a apelor uzate orasenesti in acele zone sensibile care sunt subiectul eutrofizarii, asa cum este identificat in Anexa IIA (a), trebuie in plus sa indeplineasca cerintele prevazute in Tabelul 2 al acestei Anexe.

Cerinte mai stringente decat cele prevazute in Tabelul 1 si/sau Tabelul 2 vor fi aplicate acolo unde este necesar sa se asigure ca apele receptoare sa satisfaca orice alte Directive relevante.

b) Identificarea pasilor de implementare

- Identificarea datelor relevante necesare (aglomerari cu mai mult de 2.000 l.e., situatia dotarii acestor aglomerari cu statii de epurare, conditiile statiilor de epurare existente si performantele de epurare)

Responsabilitate: MMGA, MAI
Termen: 06/2002 - Realizat

- Colectarea si evaluarea datelor relevante

Responsabilitate: MMGA
Termen: 05/2003 - Realizat

- Elaborarea unui Program de actiune pentru reabilitarea, modernizarea si constructia statiilor de epurare a apelor uzate in aglomerarile peste 2.000 l.e. si strategia financiara pentru realizarea acesteia

Responsabilitate: MMGA, MAI, MFP
Termen: 06/2004 – Realizat

- Implementarea Programului de reabilitarea, modernizarea si constructia statiilor de epurare a apelor uzate in aglomerarile cu peste 2000 l.e.

Responsabilitate: autoritatile locale
Termen: pana la 31 decembrie 2018

GUVERNUL ROMANIEI

- Analiza periodica a stadiului implementarii si reactualizarea strategiei financiare pentru statii de epurare din aglomerarile cu peste 2000 l.e.

Responsabilitate: MMGA, MAI, MFP
Termen: Anual, din 2005

4. Asigurarea ca apele uzate orasenesti care intra in sistemele de colectare ale aglomerarilor cu mai mult de 10.000 l.e. si situate in zone sensibile sunt supuse unei epurari stringente inainte de a fi descarcate, iar descarcarile satisfac standardele relevante de emisie pentru azot si fosfor

a) Rezumatul obiectivelor

Statele Membre vor asigura ca toate aglomerarile cu mai mult de 10.000 l.e., privite ca zone sensibile, sunt dotate cu sisteme de colectare a apelor uzate orasenesti descarcate in apele receptoare pana cel mai tarziu la 31 decembrie 1998 (Articolul 3). Aceste ape uzate orasenesti, inainte de a fi descarcate in zonele sensibile, vor fi supuse unui tratament mai stringent decit cel decris in Articolul 4. Apele uzate orasenesti descarcate vor satisface cerintele din Anexa IB si tabelul 2 al acestei anexe pentru parametrii azot total si fosfor. Descarcarile din statiile de epurare a apelor uzate din aglomerarile cu mai mult de 10.000 l.e., care sunt situate in bazinele unor zone sensibile si care contribuie la poluarea acestor zone, vor trebui sa intruneasca cerintele mentionate mai sus.

Statele Membre vor asigura ca identificarea zonelor sensibile sa fie revizuita la intervale de maximum patru ani. Statele Membre vor asigura ca zonele identificate ca sensibile la ultima evaluare, sa intruneasca cerintele de mai sus timp de sapte ani.

b) Identificarea pasilor de implementare

- Identificarea si colectarea datelor necesare (aglomerari cu mai mult de 10000 l.e., starea statiilor de epurare a apelor uzate orasenesti, performantele de epurare)

Responsabilitate: MMGA
Termen: 05/2003 - Realizat

- Revizuirea periodica si adaptarea avizelor si autorizatiilor de gospodarire a apelor pentru descarcarile de ape uzate orasenesti epurate in zone sensibile

Responsabilitate: MMGA
Termen: incepand cu decembrie 2003

- Elaborarea unui Program de actiune pentru pentru reabilitarea, modernizarea si constructia statiilor de epurare a apelor uzate din aglomerarile relevante, o strategie financiara pentru implementarea programului

Responsabilitate: MMGA, MAI, MFP
Termen: 06/2004 - Realizat

- Implementarea Programului de reabilitarea, modernizarea si constructia statiilor de epurare a apelor uzate din aglomerarile relevante

GUVERNUL ROMANIEI

Responsabilitate: autoritatile locale
Termen: pana la 31 decembrie 2018

5). Asigurarea ca acele ape uzate orasenesti care intra in sistemele de colectare ale aglomerarilor cu mai putin de 2.000 l.e. sunt supuse, inainte de a fi descarcate, unei epurari adecvate pana cel mai tarziu la 31 decembrie 2005

a) Rezumatul obiectivului

Articolul 7 cere Statelor Membre sa asigure ca apele uzate orasenesti care intra in sistemele de colectare ale aglomerarilor cu mai putin de 2.000 l.e. sunt, inainte de a fi descarcate, supuse unei epurari adecvate pana cel mai tarziu la 31 decembrie 2005.

O epurare adecvata inseamna epurarea apelor uzate orasenesti prin orice proces si/sau sistem de depozitare care, dupa descarcare, permite apelor receptoare sa intruneasca obiectivele relevante de calitate si prevederile relevante ale Directivei si ale altor directive comunitare conexe.

b) Identificarea pasilor de implementare

- Identificarea si colectarea datelor necesare (aglomerari cu mai putin de 2000 l.e., situatia colectarii si epurarii apelor uzate)

Responsabilitate: MMGA
Termen: 05/2003 – Realizat

- Elaborarea unui Program de actiune pentru epurarea apelor uzate in localitatile cu mai putin de 2000 l.e.

Responsabilitate: MMGA, MAI
Termen: 06/2006

- Identificarea instrumentelor de sustinere a implementarii programului.

Responsabilitate: MMGA, MAI, MFP
Termen: 06/2006

- Implementarea Programului de actiune pentru epurarea apelor uzate in localitatile cu mai putin de 2000 l.e.

Responsabilitate: autoritati locale
Termen: pana la 31.12.2018

- Analiza periodica a implementarii si amendarea programului.

Responsabilitate: MMGA, MAI
Termen: anual, incepand din 2005

6) Asigurarea ca, atunci cand apele aflate in jurisdicia unui Stat Membru sunt afectate de descarcarea de ape uzate provenite de la un alt Stat Membru, Statul Membru afectat notifica celuilalt stat si Comisiei asupra faptelor relevante.

a) Rezumatul obiectivului

Articolul 9 cere ca Statele Membre sa se asigure ca, atunci cand apele aflate in jurisdicia unui Stat Membru sunt afectate de descarcările de ape uzate provenite de la un alt Stat Membru, Statul Membru afectat sa notifice celuilalt stat si Comisiei faptele relevante.

Statul Membru afectat va organiza, daca este necesar chiar cu sprijinul Comisiei, actiunile de identificare a descarcărilor cu probleme si masurile care trebuie luate la sursa pentru a proteja apele care au fost afectate.

b) Identificarea pasilor de implementare

- Stabilirea unui cadru de cooperare pentru notificarea in caz de poluare cu efect transfrontiera.

Pentru implementarea art. 9 al Directivei, care prevede ca este obligatoriu ca fiecare Stat Membru sa notifice celalalt Stat Membru atunci cand acesta este afectat de descarcarea apelor uzate orasenesti, Romania a stabilit conventii bilaterale cu tarile vecine (Ungaria, Ucraina, Serbia si Muntenegru si Republica Moldova). Aceste conventii stabilesc proceduri pentru observare, informare si cooperare, pentru monitorizarea fenomenului de poluare, pentru prelevarea de probe si testare, evaluarea de risc si pentru luarea de masuri si desfasurarea de actiuni pentru a limita efectele poluarii. Aceste proceduri sunt stabilite de comun acord si implementate de mai mult de 10 ani.

Responsabilitate: MMGA, ANAR
Termen: realizat

- Identificarea descărcărilor cu efecte adverse transfrontiera

Responsabilitate: MMGA, ANAR
Termen: realizat

- Stabilirea masurilor la sursa pentru protectia apelor care pot fi afectate.

Responsabilitate: MMGA, ANAR
Termen: permanent

7) Asigurarea ca statiile de epurare a apelor uzate orasenesti sunt proiectate, construite, exploatate si intretinute pentru a asigura o performanta suficienta in conditii climatice locale normale si ca sistemele de colectare satisfac cerintele stabilite de Directiva

a) Rezumatul obiectivului

Articolul 10 cere Statelor Membre sa asigure ca statiile de epurare a apelor uzate orasenesti sa fie proiectate, construite, exploatate si intretinute pentru a asigura o performanta suficienta in conditiile climatice locale normale.

b) Identificarea pasilor de implementare

- Analiza standardelor si reglementărilor tehnice existente in conformitate cu cerintele Directivei.

Responsabilitate: MMGA, MTCT, MAI
Termen: 10/2004

- Elaborarea unui Program de reactualizare a standardelor si reglementarilor tehnice privind constructia si exploatarea sistemelor de colectare si a statiilor de epurare a apelor uzate orasenesti

Responsabilitate: MMGA, MTCT, MAI
Termen: 12/2004

- Reactualizarea standardelor si reglementarilor tehnice privind constructia si exploatarea sistemelor de colectare si a statiilor de epurare a apelor uzate orasenesti

Responsabilitate: MTCT
Termen: continuu, incepand cu 2004

- Emiterea avizelor si autorizatiilor de gospodarire a apelor noi si reactualizarea lor pentru constructia si exploatarea sistemelor de colectare si a statiilor de epurare a apelor uzate orasenesti

Responsabilitate: MMGA
Termen: continuu

8. Asigurarea ca, descarcările apelor uzate industriale in sistemele de colectare si in statiile de epurare a apelor uzate orasenesti, descarcările din statiile de epurare a apelor uzate orasenesti si depozitarea namolurilor din statiile de epurare a apelor uzate orasenesti sunt supuse reglementarii anterioare si/sau autorizarilor specifice de catre autoritatea competenta

a) Rezumatul obiectivului

Articolele 11, 12 si, respectiv, 14 solicita Statelor Membre sa asigure, in mod gradual, ca descarcările apelor uzate industriale in sistemele de colectare si in statiile de epurare a apelor uzate, descarcările din statiile de epurare a apelor orasenesti uzate, descarcările apelor uzate industriale biodegradabile si depozitarea namolurilor provenite din statiile de epurare a apelor orasenesti uzate, sa fie supuse reglementarii prealabile si/sau autorizatiilor specifice de catre autoritatea competenta.

Reglementarile si autorizatiile vor fi revizuite si, daca este necesar adaptate, la intervale regulate de timp.

Autoritatile competente sau unitatile desemnate vor monitoriza descarcările din statiile de epurare a apelor uzate orasenesti, cantitatile si compozitia namolurilor depozitate. Informatiile colectate de autoritatile competente sau unitatile adecvate vor fi retinute de Statele Membre si puse la dispozitia Comisiei in termen de 6 luni de la primirea solicitarii. Statele Membre vor asigura ca la fiecare doi ani autoritatile sau unitatile relevante sa publice situatia raportarilor privind depozitarea apelor orasenesti uzate si namolurilor din zonele lor si sa o transmita Comisiei.

b) Identificarea pasilor de implementare

- Analiza legislatiei existente in domeniul gospodaririi apelor si gestionarii deseurilor in conformitate cu cerintele Directivei.

GUVERNUL ROMANIEI

Responsabilitate: MMGA
Termen: 05/2003 - realizat

- Reactualizarea reglementarilor existente in domeniul gospodarii apelor si gestionarii deseurilor

Responsabilitate: MMGA, MAI, ANRSPGC
Termen: 12/2004

- Emiterea avizelor si autorizatiilor de gospodarie a apelor relevante pentru constructia si exploatarea statiilor de epurarea apelor uzate orasenesti.

Responsabilitate: MMGA
Termen: continuu

- Analiza periodica si adaptarea legislatiei relevante

Responsabilitate: MMGA
Termen: la fiecare 5 ani

- Reactualizarea periodica a autorizatiilor de gospodarie a apelor relevante pentru constructia si exploatarea statiilor de epurarea apelor uzate orasenesti

Responsabilitate: MMGA
Termen: la fiecare 5 ani

9. Asigurarea ca apele uzate industriale biodegradabile din unitatile care apartin sectoarelor industriale specificate, care nu intra in statiile de epurare a apelor uzate orasenesti, inainte de descarcarea lor in apele receptoare, respecta conditiile stabilite in reglementarile prealabile si/sau autorizatiile specifice date de autoritatea competenta.

a) Rezumatul obiectivului

Articolul 13 solicita Statelor Membre sa asigure ca, pana la 31 decembrie 2000, apele uzate industriale biodegradabile provenite din unitatile economice care apartin sectorului industrial, prezentate in Anexa III a Directivei, care nu intra in statiile de epurare a apelor orasenesti uzate, inainte de a fi descarcate in apele receptoare sa respecte conditiile stabilite in regulamentele anterioare si/sau autorizatiile specifice date de autoritatea competenta sau unitatea desemnata.

b) Identificarea pasilor de implementare

- Colectarea si analiza situatiei privind apele uzate industriale biodegradabile provenite din unitatile apartinand sectoarelor industriale mentionate in Anexa III, care descarca in resursele de apa.

Responsabilitate: MMGA
Termen: 05/2003 – realizat

- Emiterea avizelor si autorizatiilor de gospodarie a apelor relevante in conformitate cu cerintele legislatiei in vigoare

GUVERNUL ROMANIEI

Unitatile agroindustriale sunt autorizate din punctul de vedere al gospodarii apelor, conform legislatiei in vigoare. Autorizatiile de gospodaria apelor impun limitele de descarcare, luandu-se in considerare natura apelor uzate deversate. Pentru unitatile care nu se incadreaza in prevederile Directivei 91/271/CEE sunt stabilite Planuri de etapizare care fac parte integranta din autorizatia de gospodarierea apelor, acestea avand obligatia sa se conformeze prin realizarea masurilor inscise **pana la data aderarii**. In caz de neconformare a acestor unitati pana la data aderarii, li sea retrage autorizatia de gospodarierea apelor, isi vor inceta activitatea si vor fi inchise.

Responsabilitate: MMGA
Termen: pana la data aderarii

- Analiza periodica si adaptarea legislatiei relevante

Responsabilitate: MMGA
Termen: la fiecare 5 ani

10. Asigurarea monitorizarii apelor uzate epurate evacuate, a apelor receptoare relevante si a procedeele de depozitare a namolurilor provenite din statiile de epurare a apelor orasenesti uzate

a) Rezumatul obiectivului

In concordanta cu Articolul 15 al Directivei, autoritatile competente vor monitoriza:

- respectarea limitelor emisiilor cerute ale descarcarii apelor uzate din statiile de epurare a apelor uzate orasenesti pentru a verifica conformarea la cerintele Anexei IB, in concordanta cu procedeele de control stabilite in Anexa ID
- cantitatile si compozitia namolului din statiile de epurare a apelor uzate depozitate
- efectul descarcarii de apa uzata asupra calitatii apelor receptoare.

b) Identificarea pasilor de implementare

- Analiza situatiei existente a monitoringului in conformitate cu cerintele Directivei

Responsabilitate: MMGA
Termen: 03/2003 – realizat

- Reactualizarea sistemului national de supraveghere a calitatii apei

Responsabilitate: MMGA
Termen: 05/2005

- Elaborarea unei Metodologii pentru colectarea, evaluarea datelor monitorizate

Responsabilitate: MMGA
Termen: 10/2004

GUVERNUL ROMANIEI

- Evaluarea datelor monitorizate

Responsabilitate: MMGA
Termen: continuu

- Monitorizarea periodica in conformitate cu cerintele Directivei

Responsabilitate: MMGA
Termen: continuu

- Adaptarea Metodologiei pentru colectarea, evaluarea datelor monitorizate

Responsabilitate: MMGA
Termen: incepand cu 2005

11. Cerinte orizontale

11.1 Determinarea competentelor

Ministerul Mediului si Gospodarii Apelor (MMGA) este principalul responsabil pentru implementarea Directivei Consiliului 91/271/CEE, in mod special pentru stabilirea standardelor si obiectivelor de calitate a apelor; reglementarea evacuării apelor uzate provenite de la aglomerari umane sau de la industria agro-alimentara asimilata, conform normativelor NTPA 001/2002 si NTPA 002/2002; stabilirea monitoringului apelor de suprafata, a receptorilor naturali in care se evacueaza apele uzate orasenesti sau industriale; controlul conformarii la prevederile legislatiei in vigoare si raportarea catre Comisia Europeana.

MAI are responsabilitatea elaborarii unui Program de actiune pentru reabilitarea, modernizarea si constructia sistemelor de colectare si a statiilor de epurare a apelor uzate orasenesti in aglomerarile cu peste 2.000 l.e.

MTCT este responsabil pentru promovarea standardelor si reglementarilor tehnice privind constructia si exploatarea sistemelor de colectare si a statiilor de epurare a apelor uzate orasenesti.

In ceea ce priveste Administratia Publica Locala, aceasta are responsabilitatea pentru realizarea sistemelor de canalizare si epurarea apelor uzate orasenesti (implementarea programului de reabilitare, modernizare si constructie a statiilor de epurare in aglomerarile umane relevante si implementarea programului de actiune in aglomerarile umane cu mai putin de 2000 l.e.)

11.2 si 11.3 Raportarea si conformarea

In conformitate cu Articolul 17, Statele Membre vor stabili un program de implementare a Directivei si vor furniza Comisiei Europene informatiile despre acest program si actualizarea lui. La pregatirea acestui plan de implementare vor fi furnizate datele de baza. Primul raport asupra stadiului implementarii Directivei in Romania in conformitate cu cerintele articolului 17 va fi transmis Comisiei Europene.

Responsabilitate: MMGA

Termen: pentru raportare – incepand cu data aderarii
pentru conformare- pana la sfarsitul anului 2018

11.4 Reprezentarea Romaniei in Comitet

In conformitate cu Articolul 18, Comisia Europeana va fi asistata de catre un Comitet compus din reprezentantii Statelor Membre. Romania isi va nominaliza reprezentantul propriu in Comitet dupa data aderarii.

3.2. Perioada de tranzitie

Tinand cont in primul rand de toate aspectele privind protectia mediului, fara insa a neglija si problemele de ordin tehnic si financiar pe care aceasta decizie le implica, Romania va aplica prevederile art.5(8) ale Directivei, declarand intregul sau teritoriu drept zona sensibila. Romania va aplica si prevederile art.5(4).

Aceasta decizie importanta impune luarea in considerare a unei perioade de tranzitie mai lunga cu doi ani fata de cea solicitata anterior, respectiv o perioada de tranzitie de 14 ani, de la data aderarii.

In vederea implementarii si conformarii cu prevederile Directivei nr. 91/271/CEE privind apele uzate orasenesti, Romania solicita pentru **colectarea apelor uzate orasenesti** (art 3):

- pana la data de 31 decembrie 2013, conformarea cu Directiva se va realiza in 263 de aglomerari cu mai mult de 10000 l.e., reprezentand 61,9 % din incarcatura biodegradabila totala ;
- pana la data de 31 decembrie 2018, conformarea cu Directiva se va realiza in 2346 aglomerari cu mai putin de 10000 l.e., reprezentand 38,1 % din incarcatura biodegradabila totala ;

In vederea implementarii si conformarii cu prevederile Directivei nr. 91/271/CEE privind apele uzate orasenesti, Romania solicita pentru **epurarea si evacuarea apelor uzate orasenesti** (art.4, pct. (1), lit.a),b), si pct(4)) si art.5(8):

- pana la data de 31 decembrie 2015, conformarea cu Directiva se va realiza in 263 de aglomerari cu mai mult de 10000 l.e., reprezentand 61,9 % din incarcatura biodegradabila totala ;
- pana la data de 31 decembrie 2018, conformarea cu Directiva se va realiza in 2346 aglomerari cu mai putin de 10000 l.e., reprezentand 38,1 % din incarcatura biodegradabila totala.

Romania nu solicita perioada de tranzitie in vederea aplicarii prevederilor art.7 al Directivei, privind necesitatea realizarii unei epurari « corespunzatoare » (in conformitate cu prevederile art.2 (9) al Directivei), a apelor uzate colectate din aglomerarile cu mai putin de 2000 l.e. si cele din aglomerarile cu mai putin de 10.000 l.e din zonele costiere, inainte de descarcarea in emisar.

Acest aspect se datoreaza faptului ca Romania are 405 aglomerari cu mai putin de 2000 l.e. si 7 aglomerari cu mai putin de 10000 l.e. in zona costiera (reprezentand numai circa 0.02 % din incarcarea biodegradabila totala).

Acest ultim tip de aglomerari nu are o populatie numeroasa, apele uzate provenite din acestea

GUVERNUL ROMANIEI

putand fi epurate concomitent cu aglomerarile mai mici de 10000 l.e., care nu sunt situate in zonele costiere.

In acelasi timp, multe din aglomerarile cu mai putin de 2000 l.e. sunt situate in zone de deal sau munte, unde conditiile climatice si geomorfologice impun solutii specifice si individuale : instalarea de mini-statii de epurare, epurare naturala in lagune, alte modalitati neconventionale.

Proiectele si sustinerea financiara realizata prin programele SAPARD si SAMTID contribuie, de asemenea, la solutionarea epurarii apelor uzate provenite din aceste aglomerari, cat si din cele cu mai putin de 10000 l.e, situate in zonele costiere.

Motivatia solicitarii acestor perioade de tranzitie este urmatoarea:

- ❑ Situatia existenta a infrastructurii din domeniul colectarii si epurarii apelor uzate orasenesti, in special in mediul rural, necesita un mare volum de lucrari edilitare,
- ❑ Costurile foarte mari impuse de implementarea prevederilor acestei directive, luand in considerare angajamentul Romaniei de a se conforma cu Directiva privind epurarea apelor uzate orasenesti pentru toate aglomerarile mai mari de 2000 l.e., pana la 31 decembrie 2018.
- ❑ Capacitatea Romaniei de a asigura finantarea acestor lucrari este limitata, ceea ce va face imposibila realizarea acestor lucrari intr-un termen scurt.
- ❑ Comunitatile mici nu au in prezent o capacitate de proiectare, finantare si executare a unor proiecte mari de investitii.
- ❑ Realizarea in timp scurt a lucrarilor de colectare si epurare a apelor uzate orasenesti va conduce la o crestere foarte mare a tarifelor de colectare si epurare a apelor uzate, ceea ce va face ca cea mai mare parte a populatiei sa nu isi poata permite astfel de servicii.
- ❑ Costurile pentru colectarea si epurarea apelor uzate urbane vor fi suportate de catre detinatorii infrastructurii de gospodarirea apelor (municipii, asociatii ale municipalitatilor, etc) si, in special, de consumatori (familiile din Romania), care ar trebui sa suporte, in acelasi timp, si costurile pentru implementarea altor directive referitoare la protectia mediului (calitatea apei potabile, gestiunea deseurilor). Aceste costuri includ contributia populatiei la investitiile de lucrari publice, lucrari individuale pentru conectarea la reseaua de canalizare, iar pe de alta parte costurile de functionare si de mentinere in functiune pentru colectarea si epurarea apelor uzate.
- ❑ Intr-un studiu realizat in cadrul proiectului PHARE –RO 00/IB/EN-01 in anul 2001 s-au evaluat costurile lucrarilor publice si private impuse de implementarea directivelor din domeniul apei (calitatea apei potabile si epurarea apei uzate) in comparatie cu veniturile disponibile ale populatiei si va determina in Romania o perioada de conformare cuprinsa intre 12 si 30 de ani.
Acest interval se considera luand ca repere scenariul cel mai optimist si cel mai pesimist legat de cresterea economica.
- ❑ Implementarea Directivei privind epurarea apelor uzate orasenesti Implementarea Directivei, avand in vedere dezvoltarea durabila, va impune costuri de operare a instalatiilor existente, alaturi de cele legate de modernizare si extindere si, de

GUVERNUL ROMANIEI

asemenea, plata pentru serviciile de apa. Din experienta tarilor apartinand UE, conditia ca serviciul de apa sa poata avea un caracter durabil este sa nu depaseasca 5% din bugetul unei familii.

- Implementarea Directivei intr-o perioada scurta de timp ar conduce la o crestere brusca a pretului serviciului de apa, care ar putea genera un refuz al populatiei la plata serviciilor de apa.
- Se mentioneaza ca pentru o familie neconectata la reseaua utilitatilor de apa (apa potabila si canalizare) costurile pentru dotare si racordare pot varia intre 500 si 1500 Euro, in conditiile in care venitul mediu pe familie in Romania, in 2004 este in jur de 180 Euro
- Conform prevederilor Directivei, realizarea unei epurari avansate, cu treapta terciara, pentru aglomerarile cu mai mult de 10000 l.e. va fi necesara, astfel ca pe timp scurt suportabilitatea acestor costuri de catre operatorul de serviciu, cat mai ales de catre consumator, ar fi deosebit de dificila.

Romania considera ca nu va avea loc nici o alta deteriorare, deoarece finalizarea imbunatatirilor in cadrul calendarului ar fi disproportionat de scumpa, iar conditiile naturale nu permit imbunatatirea in timp util a starii corpurilor de apa.

Implementarea Directivei privind epurarea apelor uzate orasenesti reprezinta una din principalele masuri care vor fi incluse in planurile de management pe bazine hidrografice, elaborate in Romania in conformitate cu art. 13 din Directiva Cadru privind Apa (DCA). In conformitate cu art. 4(4) lit. b din Directiva Cadru privind Apa, Romania va analiza posibilitatea extinderii termenului de atingere a "starii bune a apelor" si, daca este necesar, va prezenta motivele specifice ale extinderii in Planurile de Management Bazinal. Potrivit art. 4 (4) litera (c), "extinderea trebuie sa fie limitata la maximum doua actualizari succesive ale planului de management bazinal, cu exceptia cazului in care conditiile naturale nu permit atingerea obiectivelor in intervalul avut in vedere ».

Planul de management bazinal cuprinde un rezumat al masurilor cerute potrivit art. 11 din Directiva Cadru, care sunt avute in vedere ca fiind necesare pentru a aduce in mod progresiv corpurile de apa la starea ceruta prin extinderea termenului de conformare, motivele pentru orice intarziere semnificativa in punerea in aplicare a acestor masuri, precum si calendarul preconizat pentru implementarea lor. De asemenea, conform art. 4 (4) litera d, "revizuirea acestor masuri de implementare si un rezumat al oricaror altor masuri suplimentare trebuie incluse in actualizarile planului de management bazinal ».

4. COSTURI

4.1 Costuri administrative

Implementarea directivei necesita resurse financiare pentru rezolvarea aspectelor administrative, in special pentru activitatile de autorizare in domeniul gospodarii apelor la nivel national si al directiilor bazinale si pentru un sistem corespunzator de analiza si monitorizare.

Legea Apelor nr. 107/1996 (modificata si completata prin Legea nr. 310/2004) acorda Administratiei Nationale " Apele Romane" responsabilitatea pentru aceste activitati, sub coordonarea Ministerului Mediului si Gospodarii Apelor.

Se estimeaza ca vor fi necesari 50.000 Euro/an pentru activitatile de autorizare si pentru cheltuielile de personal. Cresterea numarului de personal al ANAR cu 87 de persoane, pana in 2007, ar insemna inca 198.000 Euro pentru salarii, in fiecare an, pana in 2007.

GVERNUL ROMANIEI

Pentru dezvoltarea sistemului de monitorizare, in vederea colectarii de date si a transferarii acestora catre Minister, vor fi necesari 30.000 Euro pana in 2007 pentru instrumente de monitorizare.

Va fi necesara instruirea personalului, ceea ce presupune 100.000 Euro anual.

4.2 Costuri privind conformarea tehnica

Problema majora o constituie constructia retelelor de canalizare si a statiilor si instalatiilor de epurare a apelor uzate, pentru realizarea conformarii din punct de vedere tehnic cu prevederile Directivei 91/271/CEE. In consecinta, constrangerile importante sunt legate direct de finantarea disponibila pentru marile investitii care vor fi necesare.

In vederea estimarii costurilor de implementare a directivei, pentru aglomerarile cu mai mult de 2000 l.e., a fost elaborat un model de cost per aglomerare. Modelul presupune utilizarea de baze de date privind situatia existenta, comparatii intre situatia existenta sau de baza si aceea ceruta de Directiva, in concordanta cu premisele selectate.

Pe baza modelului propus se calculeaza costurile pentru indeplinirea cerintelor Directivei.

Aceste costuri presupun luarea urmatoarelor masuri:

- construirea unor noi statii de epurare a apelor uzate urbane;
- modernizarea statiilor existente de epurare a apelor uzate urbane;
- modernizarea statiilor existente de epurare a apelor uzate din industria agroalimentara;
- reabilitarea sistemelor de canalizare existente;
- constructia si/sau extinderea sistemelor de canalizare urbana.

Costurile unitare pentru construirea statiilor de epurare a apelor uzate si reabilitarea/construirea sistemelor de canalizare orasenesti au fost evaluate in conformitate cu numarul de echivalenti locuitori.

Corespondenta dintre locuitorii echivalenti si costurile de investitii folosite a fost testata pe proiecte reale.

In functie de marimea unui oras si tipul de tehnologie, costurile unitare pentru investitii in statiile de epurare a apelor uzate urbane variaza de la 250 Euro (pentru aglomerarile cu mai mult de 10000 echivalenti locuitori si epurare terciara) la 120 Euro (pentru aglomerarile intre 10000 si 5000 echivalenti locuitori si epurare secundara) si 180 Euro (pentru aglomerarile mai mici de 5000 l.e.).

Costurile de investitii depind, de asemenea, de tipul de modernizare necesar. Acolo unde exista, de asemenea si necesitatea cresterii capacitatii statiei, se fac anumite prezumtii suplimentare specifice.

Costurile unitare pentru sistemele de canalizare au fost estimate in functie de marimea aglomerarii si tipul retelelor de colectare (sistem gravitational sau combinat cu statii de pompare). Dupa o serie de investigatii s-a decis ca pentru toate categoriile de sisteme de canalizare, costul unitar sa fie acelasi 160 Euro/locuitor echivalent (pentru aglomerarile cu mai mult de 5000 echivalenti locuitori) si 75 Euro/l.e.(pentru aglomerarile cu mai putin de

5000 l.e.).

Costurile estimate pentru implementarea Directivei 91/271/EEC sunt de circa **9,5 miliarde Euro** pentru investitii, din care **5,7 miliarde Euro** pentru statiile de epurare si **3,8 miliarde Euro** pentru sistemele de canalizare. Cheltuielile de exploatare sunt estimate la aproximativ **3,4 miliarde Euro** pentru o perioada de tranzitie de 12 ani.

4.3 Surse de finantare

Romania a definitivat la inceputul anului 2004 Strategia nationala pentru dezvoltare durabila in domeniul serviciilor publice.

Prin aceasta strategie s-au stabilit masuri avand drept scop stabilirea cererii reale de finantare pentru lucrarile din domeniile serviciilor de apa, cat si a unui cadru credibil si stabil de planificare a investitiilor pe baza unor principii recunoscute la nivel international (de exemplu, subsidiaritatea, eficienta si "poluatorul plateste").

Resursele financiare avute in vedere sunt: utilizarea de fonduri multilaterale sau nerambursabile, credite pentru finantarea serviciilor publice si investitii in infrastructura cu garantii guvernamentale sau locale, stimularea participarii capitalului privat si a parteneriatelor public-private.

Romania beneficiaza de importante instrumente financiare ale Uniunii Europene (ISPA, SAPARD, SAMTID, PHARE) care ii vor permite asigurarea sustinerii financiare necesare pentru realizarea lucrarilor de investitii in infrastructura in domeniul canalizarii si epurarii apelor uzate.

Astfel:

- prin **ISPA** au fost deja finantate 23 proiecte de investitii (in valoare totala de peste 850 milioane Euro) in infrastructura de apa a marilor aglomerari (mai mari de 150000 l.e.); valoare unui proiect este mai mare de 5 milioane Euro; propunerile de proiecte pentru alte aglomerari vor permite finantarea acestora pana in 2010 cu o valoare de circa 600 milioane Euro.
- programul **SAPARD** are ca specific finantarea lucrarilor de investitii in mediul rural, pentru aglomerarile mici; din datele disponibile, rezulta ca pana in anul 2006 se vor realiza proiecte finantate prin acest instrument financiar in valoare de 277 milioane Euro (valoarea totala pentru un proiect nu depaseste 1 milion Euro);
- programul **SAMTID** va sprijini dezvoltarea infrastructurii de apa pentru 230 de orase mici si mijlocii (cu o populatie de 6,2 milioane locuitori), prin fonduri in valoare de 380 milioane Euro (din care 50% sunt nerambursabile) pe o perioada de 10 ani, pana in 2014.

De la data aderarii, in calitate de Stat membru, Romania va beneficia de **fonduri de coeziune** pentru infrastructura de mediu. Pe baza evaluarilor financiare, pentru sectorul de mediu, in perioada 2007-2009 vor fi alocati circa 994 milioane Euro, din care mai mult de jumătate vor fi utilizati pentru investitiile in domeniul apei.

La aceste fonduri se vor adauga permanent cele provenite de la bugetul statului, administratia locala sau intreprinzatorii privati, astfel incat in perioada de tranzitie solicitata, pentru atingerea conformarii sa existe suficiente posibilitati de finantare pentru lucrarilor de investitii.

Luand in considerare importante resurse financiare de la bugetul de stat, este necesara o prioritizare a lucrarilor serviciilor de apa. In acest sens, sunt importante investitiile pentru

GUVERNUL ROMANIEI

aglomerari mari, avand in vedere impactul acestora asupra resurselor de apa, precum si suportabilitatea populatiei.

Trebuie mentionat sprijinul institutiilor de finantare internationale: **BIRD** (Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare), **BEI** (Banca Europeana de Investitii), **BERD** (Banca Europeana pentru Reconstructie si Dezvoltare).

Principalele surse de finantare sunt : cca 40% din fonduri Europene, 30% din bugetul de stat si bugete locale, 20% credite si parteneriate public-privat, 3% Fondul de mediu, 7% populatie.

Fondurile alocate in perioada de tranzitie mentionata, luand in considerare sursele de finantare, sunt prezentate in tabelul nr.9.

Tabelul nr.9

Nr	An	Surse financiare (Euro)			TOTAL
		Buget de stat si local	Fonduri UE	Alte surse	
1	2004	15,000,000	100,000,000	25,000,000	140,000,000
2	2005	53,000,000	100,000,000	25,000,000	178,000,000
3	2006	40,000,000	100,000,000	70,000,000	210,000,000
4	2007	80,000,000	100,000,000	75,000,000	255,000,000
5	2008	180,000,000	150,000,000	75,000,000	405,000,000
6	2009	200,000,000	250,000,000	100,000,000	550,000,000
7	2010	276,000,000	395,000,000	230,000,000	901,000,000
8	2011	256,000,000	395,000,000	250,000,000	901,000,000
9	2012	306,000,000	344,000,000	250,000,000	900,000,000
10	2013	306,000,000	344,000,000	250,000,000	900,000,000
11	2014	275,000,000	344,000,000	300,000,000	920,000,000
12	2015	256,000,000	344,000,000	300,000,000	900,000,000
13	2016	225,000,000	295,000,000	300,000,000	820,000,000
14	2017	206,000,000	295,000,000	300,000,000	800,000,000
15	2018	176,000,000	244,000,000	300,000,000	720,000,000
	Total	2,850,000,000	3,800,000,000	2,850,000,000	9,500,000,000

Astfel, in perioada 2004 – 2007, bugetul de stat si bugetele locale vor aloca de la 15 milioane Euro in 2004 la 80 milioane in 2007, iar in perioada 2008 – 2013 sprijinul de la bugetul de stat si cel local va creste de la 180 milioane la 306 milioane Euro. In perioada 2014 - 2018, sprijinul de la bugetul de stat si cel local este estimat de la 275 milioane la 176 milioane Euro.

Este asteptat un sprijin international semnificativ, in special de la Uniunea Europeana, in 2010 – 2015, si anume de 395 – 344 milioane Euro pentru a sustine majoritatea proiectelor din aglomerarile cu mai mult de 10000 echivalenti locuitori.

La aceste surse se adauga creditele, diferite parteneriate publice – private.

4.4 Sumar si concluzii

In prezent, costurile estimate pentru implementarea Directivei privind epurarea apelor uzate urbane sunt de aproximativ **9,5 miliarde Euro** pentru investitii, din care **5,7 miliarde Euro** pentru statiile de epurare si **3,8 miliarde Euro** pentru sistemele de canalizare.

Pentru reusita implementarii Directivei privind epurarea apelor uzate orasenesti sunt necesare importante eforturi financiare. Este necesar un calendar financiar anual, progresiv si o contributie intre 550 milioane/an si 800 milioane/an, timp de **12** ani.

Luand in considerare situatia financiara actuala a Romaniei si costurile generate de implementarea Directivei privind epurarea apelor uzate urbane, calendarul financiar anual propus arata dupa cum urmeaza:

- efectele directe asupra mediului sunt mult mai semnificative pe termen scurt, daca actiunile au in vedere aglomerari mari, unde sunt concentrate importante cantitati de ape uzate;
- la nivelul aglomerarilor mari pot fi mobilizate cu mai mare usurinta resursele financiare decat la nivelul aglomerarilor mai mici;
- pentru categoriile de aglomerari mai mici sunt necesare investitii mai mari in ceea ce priveste epurarea apelor uzate, din cauza necesitatii de a gasi solutii particulare;
- din punct de vedere tehnic, este mult mai usor si mai rapid sa extinzi sau sa reabilitezi sistemele de canalizare sau epurare, decat sa se realizeze o lucrare noua.

Avand in vedere efectele negative ale apelor uzate asupra mediului, provenite de la diferite categorii de aglomerari, se poate aprecia ca este necesara o abordare integrala si unitara a acestora, in conditiile unei utilizari prudente si rationale a resurselor de apa. Acest lucru presupune un efort financiar important si constant din partea Romaniei, la care se adauga ajutorul financiar extern, mai ales din partea Uniunii Europene.

***Perioadele de tranzitie
obtinute pentru***

Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orasenesti

Colectarea apelor uzate (Articolul 3)

Aglomerari	Nr.	l.e.	Implementare
Zone sensibile: Aglomerari mai mari de 10 000 l.e.	263	16 575 167 (61,9 %*)	31 Decembrie 2013
Aglomerari intre 2 000-10 000 l.e.	2346	10 192 231 (38,1%*)	31 Decembrie 2018

* Procent acoperit de Directiva (aglomerari mai mari de 2000 l.e.)

Sistemele de colectare trebuie sa fie asigurate:

- pentru 60,8% din populatia echivalenta totala de 26 767 398 pana la sfarsitul lui 2010;
- pentru 69,1% pana la sfarsitul lui 2013;
- pentru 80,2% pana la sfarsitul lui 2015 si
- pentru 100,0% pana la sfarsitul lui 2018.

Epurarea apelor uzate (Articolele 4 si 5)

Aglomerari	Nr	l.e.	Implementare
Zone sensibile: Aglomerari mai mari de 10 000 l.e.	263	16 575 167 (61,9 %*)	31 Decembrie 2015
Aglomerari intre 2 000-10 000 l.e.	2346	10 192 231 (38,1%*)	31 Decembrie 2018

* Procent acoperit de Directiva (aglomerari mai mari de 2000 l.e.)

Epurarea apelor uzate va trebui asigurata:

- pentru 50,5% din populatia echivalenta totala de 26 767 398 pana la sfarsitul lui 2010;
- pentru 60,6% pana la sfarsitul lui 2013;
- pentru 76,7% pana la sfarsitul lui 2015 si
- pentru 100,0% pana la sfarsitul lui 2018.